

Marja Hovi-Viander
24.1.1946 - 9.11.2012

Lääketieteen ja kirurgian tohtori, dosentti Marja Hovi-Viander menehtyi läheistensä ympäröimänä 9.11.2012. Marjan viimeisiä vuosia varjostanut vaikea sairaus vei lopulta voiton vahvasta taistelijasta.

Marja valmistui lääketieteen lisensiaatiksi Turun yliopistosta vuonna 1971. Jo opiskeluaikana syntynyt kiinnostus anesthesiologiaan johdatti Marjan tälle alalle, ja hän suorittikin erikoislääkärin tutkinnon nopeassa tahdissa v. 1976. Jäädessään eläkkeelle keväällä 2010 Marjalla oli takanaan yhteensä yli 40 vuoden työura TYKS:n anestesiayksikössä, missä hän toimi pääasiassa sydänanestesiologina. Marja toimi noin 5 vuotta kliinisenä opettajana huolehtien sekä lääketieteen opiskelijoiden että erikoistuvien lääkärin anestesiakoulutuksesta. Marja suoritti hallinnon pätevyyden vuonna 1994 ja sydänanestesiologian erityispätevyyden vuonna 1995. Työpaikalla tunsimme Marjan työlleen omistautuneena, innostuneena ja tunnollisena kollegana, joka ”syttyi” haastavien tilanteiden ja vaikeimpien potilastapausten osuessa kohdalle. Marja ylläpiti ammatitaitoaan esimerkillisesti seuraamalla aktiivisesti alan kirjallisuutta ja osallistumalla säännöllisesti kansainvälisiin kongresseihin. Hänellä oli myös klinikan seikkaperäisimmät muistiinpanot meeting-esitelmistä ja luentokalvot kirjaimellisesti täynnä asiaa.

Marjan merkittävimmät tutkimustyöt käsitelivät anestesiaturvallisuutta, ja hänen väitöskirjansa vuodelta 1979 selvitti anestesiaan liittyviä

kuolemantapauksia Suomen sairaaloissa. Laaja katsaus oli urauurtava alku alan laaduntarkkailutyölle Suomessa, ja se herätti myös laajasti kansainvälistä huomiota. Lisäarvoa tutkimukselle antoi Marjan ohjaama LT Jyrki Tikkasen väitöskirjatyö vuonna 1996 samasta aiheesta. Väitöskirjassa osoitettiin anestesiakuolemien vähentyneen Suomessa 10 % tutkitun kymmenen vuoden jakson aikana. Marja Hovi-Vianderille myönnettiin anestesiologian dosenttuuri vuonna 1985.

Kliinisen työn ja tutkimuksen lisäksi Marja ehti olla aktiivisesti mukana Suomen Anestesiologiyhdistyksen toiminnassa: hän toimi yhdistyksen sihteerinä ja hallituksen jäsenenä, Lääkäriliiton anestesia-alajaoksessa sekä pohjoismaisen anestesiayhdistyksen (silloinen NAF) hallituksessa vuosina 1981-84.

Vapaa-aikanaan Marja harrasti kaikkea kaunista: taidetta, musiikkia, puutarhanhoitoa, kirjallisuutta sekä erityisesti antiikkia. Työtä ja harrastuksiakin tärkeämpää Marjan elämässä oli kuitenkin perhe: puoliso Jörn ja kaksi tyttärtä perheineen sekä erityisesti kaksi pientä tyttärentyttä, joiden kanssa touhuaminen tuotti Marjalle suurimmat ilonhetket hänen viimeisinä vuosinaan.

Kiitollisina Marjan työtoveruudesta ja ystävyydestä

**Tuula Manner, Jouko Jalonen,
Mika Valtonen, Marja-Leena Jaakola,
Ari Katila ja Riku Aantaa**

Juha Perttilä

23.7.1956–2.12.2012

”Vene on varimmassa turvassa
silloin kun se on satamassa,
mutta ei veneitä ole rakennettu sen vuoksi”

Paulo Coelho: *Pyhiinvaellus*; muistosanat Juhan kuolinilmoituksessa 16.12.2012 TS ja HS

Joulukuun ensimmäisenä adventtisunnuntaina meidät tavoitti järkyttävä uutinen. Arvostettu työtoverimme ja hyvä ystävämmme lääketieteen ja kirurgian tohtori, dosentti Juha Perttilä oli menehtynyt tapaturmaisesti 2.12.2012 veneonnettomuudessa lomamatkallaan Malediiveilla.

Juha valmistui lääkäriksi vuonna 1981 ja sai anesthesiologian erikoislääkärin oikeudet vuonna 1987. Samana vuonna hän suoritti lääketieteen ja kirurgian tohtorin tutkinnon ja vuonna 1994 hänet nimitettiin Turun yliopiston anesthesiologian dosentiksi. Sydänanestesian erityispätevyys hänelle myönnettiin 1995, sukelluslääketieteen ja ylipainehappihoidon erityispätevyys vuonna 1997 ja tehohoidon erityispätevyys vuonna 2002.

Juhan väitöskirjatyö ja sitä seuranneet tutkimukset käsittelivät pääasiassa anestesian, leikkauksen ja traumojen vaikutuksia elimistön immunologisiin puolustusmekanismeihin. Näissä asioissa Juhan asiantuntemusta arvostettiin paitsi kotimaassa myös Euroopan laajuisesti. Pian kuvaan tuli kuitenkin mukaan myös tehohoito, joka vei miehen sitten mukanaan. Suurimman osan urastaan Juha toimikin tehohoitolääkärinä ja vuodesta 1999 alkaen Turun yliopistollisen keskussairaalan teho-osaston ylilääkärinä, jonka tehtäviin kuului myös valtakunnallisen ylipainehappihoidokeskuksen johtaminen.

Juha oli kiistatta yksi Suomen tehohoidon uranuurtajista. Hän osallistui aktiivisesti tehohoidon kehittämiseen, valtakunnallisen koulutusohjelman suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä monien oppikirjojen kirjoittamiseen. Juha oli myös mukana toimittamassa alan suomalaisia klassikkoja kuten Tehohoito-opasta ja Akuuttihoitoon lääkkeet -opasta. Lisäksi hän toimi kirjoittajana mm. oppikirjoissa Anestesiologia ja tehohoito sekä Kirurgia ja Ravitsemustiede. Suomen tehohoito-yhdistyksen puheenjohtajuutta Juha hoiti ansiokkaasti vuosina 2003–2006. Euroopan tehohoito-yhdistyksen valtuustossa hän toimi vuosina

2002–2007 ja ESPEN:n valtuutettuna hän oli kaudella 2003–2005.

Omalla teho-osastollaan Juha tuli tunnetuksi taitavana klinikkona, hyvänä opettajana, tunnollisena tutkijana sekä ennen kaikkea esimerkiksi esimiehenä, joka oli potilaiden, heidän omaistensa sekä kollegoiden arvostama. Hänen johdolla asiat olivat järjestyksessä ja päätökset tehtiin yhdessä muita kuunnellen. Voidaan syystä sanoa, että hänen kanssaan oli mukavaa työskennellä. Työtoverit muistavatkin Juhan valoisana ja lähimmäisensä huomioivana ihmisenä, jota oli helppo lähestyä.

Juhan ansiot eivät kuitenkaan rajoittuneet vain sairaalamaailmaan, vaan ulospäin suuntautuneena hän oli myös seuramies vailla vertaa. Juha ystävytyi helposti kaikenlaisten ihmisten kanssa – ikään tai asemaan katsomatta. Kollegat muistavat Juhan hyväntahtoisen olemuksen monien tilaisuuksien hengen luojana, kun hän huumorilla höystäen kommentoi arjen kummelluksia. Legendaarisia olivat hänen teho-osaston pikkujouluissa pitämänsä opettavaiset juhlapuheet, jotka olivat aina illan odotettu kohokohta. Monet kollegat ovat päässeet nauttimaan Juhan ja hänen puolisonsa Hannin vieraanvaraisuudesta heidän kotonaan järjestetyissä riemukkaissa illanistujaisissa, joissa juhla-aterioita täydensivät aina yhtä laadukkaat juomat.

Viime vuosina Juha ja Hanni keskittyivät vapaa-ajallaan mieliharrastukseensa, matkustamiseen. Molemmat olivat intohimoisia matkailijoita ja he tekivät yhdessä lukemattomia kaukomatkoja. Oli ilmeistä, että Juha tyttärensä sanoin todella ”rakasti matkustamista”. Matkailun ja seuraelämän vastapainona Juha arvosti luonnon rauhaa. Kesälomallaan hän perheineen vietti pitkiä aikoja Itä-Suomen kesämökillä kalastellen, ravustaen, saunoen ja ylipäätänsä elämästä nauttien.

Juhan menettäminen vain 56-vuotiaana on vaikeasti hyväksyttävissä, saati ymmärrettävissä. Hänessä Suomen tehohoitoperhe menetti suuren persoonan. Juha oli hieno ihminen, upea kollega ja rakas ystävä.

Mika Valtonen, Keijo Leivo, Tuula Manner ja Riku Aantaa

Kirjoittajat ovat Juha Perttilän ystäviä ja työtovereita.

